

באודיטוריום
ובשידור חי

vanleer.org.il

סדרת הרצאות בעריכת ובהנחת
ד"ר עפרי אילני

עידן האנתרופוקן: החיים שאחרי הטבע

בימי שלישי
בשעה 19:00

כוכב הלכת שאנו חיים עליו יוצא משליטה. בהשפעת מאות מיליארדי טון פחמן שנפלטו לאטמוספירה בעידן התעשייתי, כדור הארץ שלנו נמצא במצב שלא היה כמותו במיליוני השנים האחרונות. שינוי האקלים והשלכותיו כבר אינם בבחינת תחזית של מומחים - זאת מציאות שמתבטאת לעיתים תכופות יותר ויותר בתופעות אקלימיות ואקולוגיות קיצוניות: גלי חום, שרפות, שיטפונות, בצורת והפשרת קרחונים. המשבר הזה מאיים על קיומם של רבים מהיצורים החיים על כוכב הלכת, ובהם האדם. משחר ההיסטוריה התמודדה האנושות עם משברים שונים, אך מעולם לא נדרשה להתגבר על אתגר כזה, שאין לו אח ורע בתולדות האדם.

האנתרופוקן - מונח גיאולוגי במקורו - הפך לאחד המושגים המשפיעים ביותר במחשבה הביקורתית והתיאורטית של השנים האחרונות. המושג, שמשמעותו "עידן האדם", מתייחס להפיכתם של בני האדם לכוח טבע, הכוח הדומיננטי בכדור הארץ. למושג אנתרופוקן יש משמעויות חברתיות, פוליטיות ופילוסופיות. הטבע, בצורתו המוכרת כגורם שאינו תלוי באדם, חדל למעשה להתקיים; ובד בבד, כדור הארץ פורץ לתוך ההיסטוריה האנושית.

סדרת השיחות תעסוק בהיבטים של האנתרופוקן והמשבר הסביבתי שאינם נידונים באופן שגרת. בין השאר נעסוק בהיבטים הפילוסופיים של אימת הקץ; ביחסן של דתות שונות לכדור הארץ; בקשר בין משבר האקלים לקפיטליזם; ובחיים בעידן הכחדת המינים והשינוי האקולוגי.

25.1.2022 מפגש ראשון:

ייאוש ותקווה בעולם מתחמם

רבים מדברים על שינוי האקלים, ביניהם מנהיגים, מדענים, עיתונאים. אך האם יש תקווה אמיתית לבלום את ההתחממות הרת האסון, או שמא כבר חצינו את נקודת האל-חזור? כיצד חיים ופועלים במציאות שבה התקווה הולכת ואוזלת, ולכל אחד מאיתנו יש השפעה זעירה בלבד?

בהשתתפות:

ד"ר יוני גולדסמית, המכון למדעי כדור הארץ, האוניברסיטה העברית בירושלים
ד"ר מיכל גבעוני, המחלקה לפוליטיקה וממשל, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
מיטל לוקוף, תנועת המרד בהכחדה ישראל
מנחה: ד"ר עפרי אילני, מכון ון ליר בירושלים

המפגשים הבאים:

22.2.2022 | מפגש שני | הקרחון והשאלה היהודית

29.3.2022 | מפגש שלישי | קפיטליזם ואנתרופוקן

26.4.2022 | מפגש רביעי | "זילה במדבר": המזרח התיכון והמשבר הסביבתי

31.5.2022 | מפגש חמישי | מארץ הצבי והיעל
לארץ הדררה והמינה